

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 113/2025 van 24 oktober 2025

Betreft: advies met betrekking tot een protocolakkoord *betreffende de realtimetoegang tot de beelden van de camera's die zijn geïnstalleerd op het TEC-net van Namen, tussen de Opérateur des Transports de Wallonie en de politiezone Namur Capitale* (CO-A-2025-162)

Trefwoorden: bewakingscamera's – intelligente camera's – realtimetoegang – openbare vervoersmaatschappij – politie en veiligheid – protocol

Vertaling

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van François Desquesnes, Vice-Minister-President van de Waalse Regering en Waals minister van Ruimtelijk Beleid, Infrastructuur, Mobiliteit en Plaatselijke Besturen, ontvangen op 23 september 2025;

Gelet op het verzoek om documenten dat op 3 en 6 oktober 2025 aan de aanvrager is gericht;

Gelet op de aanvullende documenten die op 3 oktober 2025 door de aanvrager zijn verstrekt;

Gelet op het verzoek om aanvullende informatie dat op 7 oktober 2025 aan de aanvrager is gericht;

Gelet op de aanvullende informatie die op 10 oktober 2025 door de aanvrager is verstrekt;

Enkel adviezen met betrekking tot ontwerpen en voorstellen met rang van wet, die uitgaan van de federale overheid, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie worden zowel in het Nederlands als in het Frans door de Autoriteit gepubliceerd. De 'Originele versie' is de versie die gevalideerd werd.

Brengt de Autorisatie- en Adviesdienst van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit") op 24 oktober 2025 het volgende advies uit:

I. VOORWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De aanvrager heeft bij de Autoriteit, op grond van artikel 9, vierde lid, van de wet van 21 maart 2007 *tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's* (hierna "**de camerawet**"), een aanvraag ingediend met betrekking tot een protocolakkoord *betreffende de realtimetoeegang tot de beelden van de camera's die zijn geïnstalleerd op het TEC-net van Namen, tussen de Opérateur des Transports de Wallonie* [(hierna "**de OTW**")¹] *en de politiezone Namur Capitale* (vrije vertaling) (hierna "**het protocol**").
2. De Autoriteit verzoekt de aanvrager bij wijze van inleiding en in algemene zin kennis te nemen van haar **advies nr. 118/2024 van 23 december 2024 over een protocolakkoord tot regeling van de realtimetoeegang van de federale politie tot de beelden van de camera's die zijn geïnstalleerd op het net van de NMBS** (CO-A-2024-268) (hierna "**het advies nr. 118/2024**"), **dat in samenhang met het onderhavige advies moet worden gelezen, behoudens eventuele afwijkingen of nuanceringen die in dit laatste worden aangebracht.**
3. De Autoriteit herinnert eraan dat de mogelijkheid voor de politiediensten om realtimetoeegang te krijgen tot de camera's op de netten van de openbare vervoersmaatschappijen dateert van de wet van 3 augustus 2012 *tot wijziging van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's met het oog op het versterken van de veiligheid in het openbaar vervoer en de nucleaire sites* (hierna "**de wet van 2012**"), die op 10 september 2012 in werking is getreden. De behoefte aan een protocol dateert uit een wijziging van de camerawet in 2016.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

Dit advies is als volgt opgebouwd:

II.1 Overwegingen met betrekking tot de rechtsgrond voor de verwerking en de camerawet.....	3
II.1.1. Toegang in real time zonder opname (camerawet).....	3
II.1.2. Toegang in real time met opname (camerawet en WPA)	6
II.2. Bijzondere opmerkingen met betrekking tot het protocol.....	10
II.2.1. Doeleinden van de verwerking van de door de camera's verzamelde beelden.....	11

¹ Zie het decreet van 21 december 1989 *betreffende de diensten voor het openbaar vervoer in het Waalse Gewest*.

II.2.2. Toegang in real time met opname en betrokken camera's.....	14
II.2.3. Technische en organisatorische maatregelen	17

II.1 Overwegingen met betrekking tot de rechtsgrond voor de verwerking en de camerawet

- De Autoriteit verwijst in eerste instantie naar de opmerkingen die zij had gemaakt in de overwegingen nrs. 16 en 25-26 van haar advies nr. 118/2024. Allereerst had zij het volgende gesteld: "*Met betrekking tot de uitvoering van opdrachten van **bestuurlijke politie** is het aan de aanvrager om **in het protocol de specifieke bepalingen aan te geven van de normen waarnaar hij verwijst en die garanties zouden inhouden van het type waarnaar de Raad van State en de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer verwijzen. Bij gebrek aan specifieke bepaling(en) die dergelijke garanties bieden, is de Autoriteit van mening dat het **regelgevingskader dat op dit gebied van toepassing is, dienovereenkomstig moet worden aangepast.*****"

II.1.1. Toegang in real time zonder opname (camerawet)

- Voorts, wat betreft het in real time bekijken van de beelden die door de camera's worden vastgelegd **zonder opname**, waarvoor **alleen artikel 9, vierde lid, van de camerawet van toepassing is**, had de Autoriteit het volgende overwogen:

*"Ten aanzien van het bekijken zonder opname **is de Autoriteit van mening dat artikel 9, vierde lid, van de camerawet**, gezien de zeer algemene formulering ervan, **niet de essentiële elementen van de voorgenomen gegevensverwerking bepaalt** overeenkomstig de beginselen van voorspelbaarheid en rechtmatigheid, **en geen enkele garantie bevat om de evenredigheid van de voorgenomen verwerking te waarborgen**. Met name: wat betreft het **doeleinde** van de verwerking verwijst artikel 9, vierde lid, enkel naar alle opdrachten van gerechtelijke en bestuurlijke politie (**aankankelijk was de wet van 2012 bedoeld om de veiligheid in het openbaar vervoer te versterken**, zoals de titel aangaf; de aanvrager bevestigt overigens in de antwoorden op de verzoeken om informatie van de Autoriteit dat dit inderdaad het nagestreefde doel is^[...]); er wordt niets gezegd over de **omstandigheden die kunnen rechtvaardigen** dat de betrokken camera's in real time worden **bekeken** (bijvoorbeeld tijdens een interventie) en over de **voorwaarden** waaronder dat moet gebeuren; de verwerkingsverantwoordelijke(n) en de ontvangers van de gegevens worden niet genoemd (er wordt alleen verwezen naar de politiediensten); wat betreft de betrokken gegevens en de verwerking zelf verwijst het in zeer algemene zin naar **alle camera's** die aanwezig zijn op de netten van openbare vervoersmaatschappijen (**zonder onderscheid** te maken tussen het type camera, vast, tijdelijk vast, zichtbaar, mobiel, intelligent-ANPR- of niet,*

*of de plaats van de camera's, voor het publiek toegankelijke niet-besloten plaats, voor het publiek toegankelijke-trein, bus- of niet toegankelijke-bureaus- besloten plaats); maatschappij (en net) wordt bovendien niet gedefinieerd (al was het maar door een eenvoudige verwijzing naar de toepasselijke wetgeving). **Bij het lezen van deze bepaling is het niet mogelijk om te vermoeden welke gegevensverwerkingen zullen worden uitgevoerd.** Het voor advies aan de Autoriteit voorgelegde protocol en de reacties van de aanvrager geven een aantal antwoorden op deze kwesties, maar zij hadden in het toepasselijke regelgevingskader moeten worden geboden (camerawet, WPA en, in voorkomend geval, het koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad).*

De Autoriteit is van mening dat artikel 9, vierde lid, van de camerawet dientengevolge moet worden aangepast in het licht van deze overwegingen en van latere ontwikkelingen met betrekking tot het protocol. Zonder een voldoende duidelijk wettelijk kader kan de Autoriteit het voor advies voorgelegde protocol moeilijk beoordelen.

6. Wat betreft de uitvoering van **opdrachten van gerechtelijke politie**², had de Autoriteit, op basis van de **antwoorden** die de aanvrager toen had **verstrekt** en die zijn opgenomen in de **overwegingen nrs. 13 en 14 van haar advies nr. 118/2024**, in overweging nr. 17 van datzelfde advies geconcludeerd dat "[...] (...) in het protocol [moet] worden **verduidelijkt dat het in real time bekijken van de beelden van bewakingscamera's van de NMBS in het kader van opdrachten van gerechtelijke politie enkel kan plaatsvinden in de context van een bijzondere opsporingsmethode**" (door de Autoriteit in dit advies onderstreept).
7. Niettemin heeft de aanvrager, na advies nr. 118/2024, in het kader van dit laatste adviesdossier, een analysenota aan de Autoriteit voorgelegd. Met betrekking tot de opdrachten van gerechtelijke politie werd in deze nota met name het volgende vermeld³ (vrije vertaling):

*"Bovendien zal de beperking van de opdrachten van gerechtelijke politie tot bijzondere opsporingsmethoden een **impact hebben op de effectieve meerwaarde van de politiediensten** (gerechtelijk doeleinde) in het kader van deze realtimetoeegang:*

- *Wanneer een politiedienst **op de hoogte wordt gebracht van een geweldsincident dat zich op dat moment afspeelt** op een perron of in de buurt van een station, kan hij de beelden niet in real time bekijken om de interventie van de ploegen ter plaatse te ondersteunen (beschrijving van de feiten en de dader, mogelijke vluchtroute, enz.), aangezien het gaat om een strafbaar feit en men optreedt in het kader van de gerechtelijke*

² Zie in dit verband de overwegingen nrs. 8, 13-14 en 17 van advies nr. 118/2024.

³ Op verzoek van de Autoriteit werd toestemming verleend om dit fragment uit het document te citeren.

politie (de misdaden, de wanbedrijven en de overtredingen opsporen, de bewijzen ervan verzamelen, daarvan kennisgeven aan de bevoegde overheden, de daders ervan vatten, arresteren en ter beschikking stellen van de bevoegde overheid, op de wijze en in de vormen bepaald door de wet).

- *Wanneer een politiedienst **op de hoogte wordt gebracht van verdachte handelingen, vernielingen, kwaadwillige handelingen in de buurt van de sporen**, enz. kan hij de beelden evenmin in real time bekijken.*
- *Wanneer een politiedienst in real time beelden bekijkt in het kader van zijn opdrachten van bestuurlijke politie (bijvoorbeeld het bekijken van de stroom deelnemers aan een grootschalig evenement met veel deelnemers die gebruikmaken van het openbaar vervoer, enz. => beheer van de stroom), en **hij daarbij een geweldsincident dat zich op dat moment afspeelt of een ander strafbaar feit vaststelt**, mag hij de beelden niet verder bekijken omdat dit dan onder de opdrachten van gerechtelijke politie valt. De toegang tot de beelden moet dus onmiddellijk worden afgesloten.*
- *Wanneer een politiedienst **wordt geïnformeerd dat een persoon in het bezit is van een mes/sabel, onsamenhangende uitspraken schreeuwt, een aanslag dreigt te plegen**, mogelijk reeds messteken heeft toegebracht, enz. en zich in een station bevindt, heeft de politie geen toestemming om de beelden in real time te bekijken om de persoon te lokaliseren en de ploegen ter plaatse aan te sturen voor een gerechtelijke aanhouding."* (in vet aangeduid door de Autoriteit)

8. De Autoriteit is van mening dat in dergelijke gevallen **waarin een strafbaar feit aan de gang is of zojuist werd gepleegd** (dus betrapingen op **heterdaad**), waarvan de politie kennis krijgt en waarbij zij in dat geval wordt geacht te handelen binnen het kader van opdrachten van gerechtelijke politie, **het inderdaad aangewezen lijkt om de invoering van een normatief kader te overwegen waarin raadpleging in real time van de betrokken beelden mogelijk is** (en desgevallend ook met de mogelijkheid tot opname door de politie), **buiten de context van een bijzondere opsporingsmethode. In die zin dient advies nr. 118/2024 dus genuanceerd te worden.**
9. Dit gezegd zijnde, doet deze vaststelling geen afbreuk aan de opmerkingen over artikel 9, vierde lid, van de camerawet. Bijgevolg moet **dit normatieve kader nog worden vastgesteld** in het licht van de overwegingen in dit advies en advies nr. 118/2024 (**beoogde hypothese; toepasselijke waarborgen; en in dit geval, wat betreft opdrachten van gerechtelijke politie, welke controle door de bevoegde gerechtelijke autoriteit⁴?**).

⁴ De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer herinnerde met name in haar advies nr. 50/2016 van 21 september 2016 *met betrekking tot een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet op het politieambt en de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's (CO-A-2016-062)*, in overweging nr. 6, aan het volgende met betrekking tot het onderscheid tussen de opdrachten van bestuurlijke politie en de opdrachten van gerechtelijke politie:

II.1.2. Toegang in real time met opname (camerawet en WPA)

10. Wat betreft het in real time bekijken van beelden **waarbij de politie met haar eigen middelen⁵ een opname maakt**: deze mogelijkheid werd niet besproken in het ontwerp van protocol dat destijds door de aanvrager werd voorgelegd in het kader van advies nr. 118/2024. De Autoriteit had de analyse met betrekking tot dat punt dan ook niet voortgezet⁶.
11. Er moet echter worden vastgesteld dat **afdeling 1 van hoofdstuk IV van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt** (hierna "de WPA") ("De algemene vorm en voorwaarden van uitvoering van de opdracht") naast artikel 9, vierde lid, van de camerawet van toepassing is en dat deze afdeling **aanvullende waarborgen bevat** met betrekking tot het gebruik van camera's door de politiediensten, met name: de noodzaak om principiële toestemming te krijgen (van de gemeenteraad of de minister van Binnenlandse Zaken, afhankelijk van het geval)⁷; regels over de bewaring van gegevens⁸ en de toegang tot bewaarde gegevens⁹; regels over het register van de verwerkingen¹⁰. Artikel 25/5, § 1, van de WPA bepaalt bovendien het volgende: "*Het gebruik van camera's vindt plaats op beslissing en onder de verantwoordelijkheid van de politieambtenaar bedoeld in de artikelen 7 tot 7/3¹¹, die waakt over de naleving van de proportionaliteits- en subsidiariteitsbeginselen.*"¹²
12. Wat betreft de noodzaak om **het akkoord van de beheerder van de plaats** te krijgen (wanneer deze niet de politie is en het gaat om camera's in voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen¹³)¹⁴,

"Het onderscheid tussen de bestuurlijke en gerechtelijke politiefunctie is van groot belang omdat de verantwoordelijke overheden andere zijn en niet dezelfde mate van onafhankelijkheid hebben. Bij de eerste zijn dat de bestuurlijke overheden (vooral burgemeester en in mindere mate de Minister), bij de tweede de gerechtelijke overheden (openbaar ministerie, onderzoeksrechter, onderzoeksgerechten). De controle op de gerechtelijke politiefunctie is heel wat dwingender, directer en onafhankelijker dan op de bestuurlijke politiefunctie. Indien alleen een burgemeester toezicht houdt op het politieoptreden zijn er duidelijk minder garanties op behoorlijk en wetsconform politieoptreden vermits hij ook de rechtstreekse gezagsoverheid is van de betrokken politie."

⁵ De mogelijkheid van **toegang tot beelden die door de OTW zelf worden bewaard, wordt noch in dit advies, noch in het protocol besproken**. Zij is opgenomen in andere bepalingen van de camerawet, die hier buiten beschouwing blijven, namelijk artikel 9, derde lid, van de camerawet.

⁶ Zie overweging nr. 31 van advies nr. 118/2024.

⁷ Artikel 25/4 van de WPA.

⁸ Artikel 25/6 van de WPA.

⁹ Artikel 25/7 van de WPA.

¹⁰ Artikel 25/8, § 1, van de WPA.

¹¹ Deze bepalingen verwijzen in wezen naar de hiërarchie van de leden van het operationeel kader van de politiediensten (overste van de politiedienst, korpschef van de lokale politie, bestuurlijke directeur-coördinator).

¹² **Artikel 25/5, § 2, van de WPA** heeft betrekking op de situatie waarbij andere personen dan leden van de politiediensten toegang in real time hebben tot de beelden van de betrokken camera's. **Deze mogelijkheid blijft in dit advies buiten beschouwing**, aangezien het gaat om toegang tot beelden *door de politiediensten zelf*. Toegang door andere personen moet worden beoordeeld in overeenstemming met de andere wettelijke bepalingen die dit regelen.

¹³ Een voor het publiek toegankelijke besloten plaats is, overeenkomstig artikel 25/2, 5°, van de WPA, "*elk gebouw of elke door een omsluiting afgebakende plaats, bestemd voor het gebruik door het publiek waar diensten aan het publiek kunnen worden verstrekt*".

¹⁴ Artikel 25/3, § 1, 2°, van de WPA.

een waarborg die bijdraagt tot de evenredigheid van de voorgenomen verwerkingen¹⁵, heeft het Controleorgaan op de Politie Informatie de aanvrager meegedeeld dat artikel 25/3, § 1, 2°, b), van de WPA niet van toepassing was, aangezien de betrokken camera's door de OTW waren geplaatst. Deze bepaling is alleen van toepassing wanneer de politie haar eigen camera's gebruikt. Dit gezegd zijnde merkt de Autoriteit op dat, wat reeltimetoeegang betreft, de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer herhaaldelijk heeft gewezen op het belang van het akkoord van de derde entiteit die verantwoordelijk is voor de betrokken camera's¹⁶. De in dit advies in aanmerking genomen

¹⁵ Zie in dit verband met name *Parl. St.*, Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 54-2855/003, *Verslag namens de Commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt, Antwoorden van de vice-eersteminister en minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken*, op de vragen die tijdens de algemene bespreking zijn gesteld, p. 69:

"Door te voorzien in de beperking van deze mogelijkheid tot limitatief opgesomde plaatsen, die in het bijzonder zijn blootgesteld aan veiligheidsrisico's (luchthavens, havens, stations, enzovoort) en door de mogelijkheid te verbinden aan de machtiging van de beheerder van deze plaats, is erover gewaakt dat zowel de proportionaliteits- en subsidiariteitsbeginselen als de geest van de camerawet zijn nageleefd.

Immers, reeds toen er sprake was om de politie over de algemene lijn de mogelijkheid te geven om toegang in real time te hebben tot de beelden van de camera's geïnstalleerd op de besloten plaatsen, merkte de Privacycommissie in haar advies 15/2016 op dat "hoewel er immers een zekere noodzaak bestaat opdat de politiediensten, in bepaalde omstandigheden, in real time toegang kunnen hebben tot de beelden van een andere verantwoordelijke voor de verwerking om onmiddellijk te kunnen optreden, kan men niet ontkennen dat de impact inzake privacy belangrijk is. De Commissie sluit dus niet uit dat in bepaalde bijzonder specifieke gevallen kan worden aangegeven om een toegang in real time door de politie te voorzien, maar zij is van mening dat de huidige argumentering voor een algemene toelating niet overtuigt." Deze opmerking kan a fortiori worden aangehaald wat betreft de mogelijkheid voor de politie om zelf camera's op deze plaatsen te installeren." (in vet aangeduid door de Autoriteit)

¹⁶ In overweging nr. 8 van haar advies nr. 50/2016 van 21 september 2016 met betrekking tot een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet op het politieambt en de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's (CO-A-2016-062) neemt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer met name het volgende in overweging:

"Wat de hypothese betreft waarin de beheerders hun eigen camera's ter beschikking stellen van de politie (bv. camera van de uitbater van een luchthaven, die ook door de politie wordt gebruikt), kan ook de vraag gesteld worden of een dergelijk gemengd gebruik wel toegelaten is, gelet op het feit dat de camerawet die mogelijkheid niet voorziet (die mogelijkheid wordt enkel in voorontwerp 1 en niet in voorontwerp 2 voorzien). Indien dit gemengd gebruik van dezelfde camera's mogelijk zou zijn, dringt de Commissie er in elk geval op aan dat de beelden door de verschillende verantwoordelijken gescheiden zouden worden verwerkt worden, zodat er strikt over gewaakt wordt dat elke verantwoordelijke voor de verwerking zijn rol speelt binnen de perken van de regelgeving die op elk van hen toepasselijk is[...].

Verder is het de Commissie niet duidelijk hoe deze mogelijkheid om camera's te gebruiken in welbepaalde voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen, zich verhoudt tot de mogelijkheid (zie artikel 14 voorontwerp 2, dat artikel 9 van de Camerawet wijzigd) voor de politie om beelden in real time te laten overdragen. Bij de real time overdracht is het bijvoorbeeld wel vastgelegd dat er een akkoord moet zijn met de verantwoordelijke beheerder van de camera. Maar stel dat die verantwoordelijke weigert in te stemmen met een real time-overdracht van de beelden, kan de politie zich dan nog beroepen op artikel 2 van voorontwerp 1 om toch in real time en dwingend over camerabeelden van die plaats te beschikken? De Commissie gaat ervan uit dat de politie dit niet dwingend kan opleggen.

Het komt de steller van het ontwerp toe hieromtrent duidelijk te scheppen. [...]" (in vet aangeduid door de Autoriteit)

In overweging nr. 17 van haar advies nr. 53/2017 van 20 september 2017 met betrekking tot een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet op het politieambt en de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's (CO-A-2017-054) stelt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer het volgende:

"Ten tweede komt de Commissie terug op de mogelijkheid die in het voorontwerp aan de politie geboden wordt om camera's te gebruiken in welbepaalde voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen (bv. luchthavens), waarvan de politie niet de beheerder is (artikel 8 voorontwerp).

De Commissie constateert dat artikel 8 van het voorontwerp samen dient gelezen te worden met artikel 78, 4°, van het voorontwerp, waar de mogelijkheid wordt geregeld om in real time beelden van private bewakingscamera's die in bepaalde voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen zijn opgesteld, aan de politie over te dragen. De Commissie heeft ter zake de volgende opmerkingen:

a) Een real time overdracht van beelden van een private camera is enkel mogelijk als de beheerder van de betrokken plaats hiertoe zijn akkoord geeft en in twee welbepaalde situaties [[voetnoot:]" *Het is de Commissie overigens niet geheel duidelijk of de punten a) en b) van het ontworpen artikel 9,3° van de Camerawet cumulatief dienen toegepast te worden dan wel of er twee aparte gevallen gevisieerd worden."]. Een eerste geval betreft de plaatsen die door de Koning worden aangeduid. Het tweede geval waarin een dergelijke real time overdracht mogelijk is, betreft situaties waarin er "zich een feit voordoet waarvoor de tussenkomst van*

mogelijkheid kan overigens worden vergeleken met de mogelijkheid bedoeld in artikel 9, derde lid, 3°, van de camerawet¹⁷, maar gaat verder in termen van inmenging, aangezien het akkoord van de beheerder van de plaats hier niet vereist is. **Het feit dat het akkoord van de beheerder van de betrokken plaats (de openbare vervoersmaatschappij) niet vereist is, rechtvaardigt des te meer dat de omstandigheden van de realtimetoeegang duidelijk moeten worden omschreven in het toepasselijke normatieve kader** (zie overwegingen nrs. 5 en 13 e.v.).

13. In dit verband is de Autoriteit van mening dat **de opmerkingen met betrekking tot artikel 9, vierde lid, van de camerawet, zoals vermeld in overweging nr. 5 hierboven, minstens gedeeltelijk ook gelden** voor de toegang in real time tot de camera's van de betrokken openbare vervoersmaatschappij wanneer door de politie, met eigen middelen, een opname wordt gemaakt. Hoewel **afdeling 1 van hoofdstuk IV van de WPA**, in tegenstelling tot artikel 9, vierde lid, van de camerawet, aanvullende waarborgen bevat (en preciezer is wat betreft de betrokken camera's), **biedt deze afdeling geen antwoord op alle kwesties die in deze overweging worden opgeworpen**, en in het bijzonder:

- biedt de WPA wat betreft het **doeleinde** van de verwerking geen directe meerwaarde ten opzichte van artikel 9, vierde lid, dat eveneens van toepassing is en dat enkel verwijst naar alle opdrachten van gerechtelijke en bestuurlijke politie, zonder specifiek het versterken van de veiligheid in het openbaar vervoer te noemen (oorspronkelijk doeleinde zoals voorzien in de wet van 2017);
- lijkt de WPA evenmin te preciseren onder welke **omstandigheden het** in real time **bekijken** van de beelden van de betrokken camera's **gerechtvaardigd kan zijn** (bijvoorbeeld tijdens

politiediensten vereist kan zijn" en mits "naleving van de regels die gelden op het vlak van de private en bijzondere veiligheid". De Commissie merkt dat de eerste geciteerde zinsnede bijzonder ruim en vaag is. Zij suggereert aldus om in een betere afbakening te voorzien. Betreffende de zinsnede die verwijst naar de regels op het vlak van de private en bijzondere veiligheid, verwijst de Commissie naar haar opmerking in randnummer 22.

b) Ten tweede is er ook geen tijdspanne voorzien gedurende dewelke de real time overdracht mogelijk is. Wordt dit ook overgelaten aan de modaliteiten van het akkoord tussen de beheerder van de plaats en de politie? [...]" (in vet aangeduid door de Autoriteit)

¹⁷ Volgens hetwelk:

"De personen die toegang hebben tot de beelden, hebben een discretieplicht omtrent de persoonsgegevens die de beelden opleveren, met dien verstande dat de verwerkingsverantwoordelijke inzake voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen of niet voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen of de persoon die onder zijn gezag handelt, de beelden :

[...]

3° kan, wanneer het een voor het publiek toegankelijke besloten plaats betreft, en indien er een akkoord, waarvan de modaliteiten werden bepaald door een schriftelijke overeenkomst, werd afgesloten tussen de verwerkingsverantwoordelijke en de betrokken politiedienst :

a) overdragen in real time aan de politiediensten, voor de beveiliging van door de Koning bepaalde plaatsen, bij koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, waarvan het ontwerp voor advies wordt voorgelegd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit die, door hun aard, een bijzonder risico voor de veiligheid inhouden;

b) overdragen in real time aan de politiediensten, met naleving van de regels die gelden op het vlak van de private en bijzondere veiligheid, wanneer zich een feit voordoet waarvoor hun tussenkomst vereist kan zijn." (in vet aangeduid door de Autoriteit)

een interventie), noch onder welke **voorwaarden** dat moet gebeuren. Er moet met name ook worden verwezen naar de opmerking van de Raad van State over de vraag of het bekijken al dan niet blijvend kan zijn en of het bekijken al dan niet stelselmatig kan plaatsvinden, waarnaar de Autoriteit verwees in haar advies nr. 118/2024. Heel concreet rijst bijvoorbeeld de vraag of wordt overwogen om beelden continu te verspreiden en te bekijken via een applicatie in een daarvoor bestemde politieruimte.¹⁸ (in vet aangeduid door de Autoriteit)

14. Toen de aanvrager hierover werd bevraagd, verklaarde hij het volgende (vrije vertaling):

*"Het is niet de bedoeling om deze beelden blijvend in real time te bekijken (geen meerwaarde, geen opportuniteit, geen beschikbare capaciteit, prioriteit voor het bekijken ligt bij de openbare vervoersmaatschappij en haar interne bewakingsdienst, ...).
De beeldstroom wordt geïntegreerd in het VMS van de politiezone en de selectie van de betrokken camera's zal gebeuren volgens de volgende kijkmodaliteiten:*

- *achteraf bekijken wanneer strafbare feiten zijn gepleegd, wat zeer regelmatig in belangrijke mate bijdraagt tot de opheldering van feiten door de identificatie van de daders (identificatie en beschrijving, vluchtrichting, aansturing van de ploegen op het terrein, ...);*
- *in real time bekijken ter ondersteuning van de ploegen op het terrein wanneer de politie wordt opgeroepen om op die specifieke plaats tussen te komen (bijvoorbeeld na een oproep naar 112), en dit voor de duur van de interventie;*
- *in real time bekijken ter ondersteuning van beveiligingsoperaties op die plaats en/of voor de begeleiding van evenementen (beheer van deelnemersstromen, ...)."*

15. De Autoriteit neemt akte van deze uitleg, die **geen afbreuk doet aan de zojuist uiteengezette overwegingen**, en maakt de volgende opmerking.

16. Wat betreft het *"achteraf bekijken wanneer strafbare feiten zijn gepleegd, wat zeer regelmatig in belangrijke mate bijdraagt tot de opheldering van feiten door de identificatie van de daders (identificatie en beschrijving, vluchtrichting, aansturing van de ploegen op het terrein, ...)"*, is de Autoriteit van mening dat het positief recht (artikel 9, vierde lid, van de camerawet en afdeling 1, hoofdstuk IV, van

¹⁸ In dit verband merkt de Autoriteit nog op dat de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer reeds het volgende had benadrukt: "Hoewel er inderdaad een zekere noodzaak bestaat dat politiediensten bij bepaalde, aangelegenheden in real time toegang kunnen hebben tot beelden van een andere verantwoordelijke voor de verwerking om onmiddellijk te kunnen ingrijpen, kan niet ontkend worden dat de privacyimpact zwaar is. De Commissie sluit dus niet uit dat het **in bepaalde, bijzonder gemotiveerde en specifieke gevallen** aangewezen kan zijn om in een real time toegang voor de politie te voorzien, maar ze is van oordeel dat de huidige argumentatie voor een algemene toelating niet overtuigend is. Dit punt verdient in elk geval een grondig parlementair debat." CBPL, advies nr. 15/2016 van 27 april 2016 met betrekking tot een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet op het politieambt en van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's (CO-A-2016-017), overweging nr. 48.

de WPA) **niet toelaat om realtimetoegang te krijgen tot de beelden van de openbare vervoersmaatschappijen met als doel de volledige beeldstroom op te nemen, zodat deze later eventueel kan worden geraadpleegd voor het geval zich een strafbaar feit zou hebben voorgedaan.**

17. Integendeel, **artikel 9, derde lid, van de camerawet** voorziet in **een ruime, maar toch minder ingrijpende mogelijkheid tot gegevensverwerking dan een loutere duplicatie van de beeldstroom binnen een systeem van de politie**, namelijk de mogelijkheid om aan de beheerder van de betrokken camera's toegang te vragen tot de door hem opgenomen beelden, met name wanneer een strafbaar feit is vastgesteld¹⁹. De Autoriteit **analyseert deze mogelijkheid niet** in het kader van het onderhavige advies. De door de aanvrager beoogde mogelijkheid van achteraf bekijken is in dit geval alleen gerechtvaardigd wanneer het in real time bekijken is aangevraagd om een reden die in overeenstemming is met het toepasselijke normatieve kader. Indien tijdens dat bekijken (met opname) een strafbaar feit wordt gepleegd, is het vervolgens effectief mogelijk om achteraf alle opgenomen beelden te bekijken (bijvoorbeeld: opname naar aanleiding van een 112-oproep wanneer een strafbaar feit op het punt staat gepleegd te worden en vervolgens ook wordt gepleegd; opname tijdens een beveiligingsactie in het kader van de begeleiding van een evenement, wanneer een strafbaar feit wordt gepleegd tijdens de doorstroom van reizigers in het betrokken station; enz.).
18. Tot slot is de Autoriteit op basis van het bovenstaande van mening dat de gecombineerde lezing van artikel 9, vierde lid, van de camerawet en **afdeling 1, hoofdstuk IV, van de WPA evenmin voldoende inzicht geeft in de gegevensverwerkingen die zullen worden uitgevoerd**. Het is aan de aanvrager **om aan te geven welke bepalingen van de WPA een antwoord bieden op de opgeworpen vragen. Bij gebrek aan dergelijke bepalingen zou het toepasselijke normatieve kader moeten worden aangepast.**

II.2. Bijzondere opmerkingen met betrekking tot het protocol

19. Er dienen twee voorafgaande opmerkingen te worden gemaakt. Ten eerste doen de volgende opmerkingen over het protocol **geen afbreuk aan de eerdere opmerkingen volgens dewelke het toepasselijke normatieve kader zou moeten worden aangepast.**

¹⁹ "De personen die toegang hebben tot de beelden, hebben een discretieplicht omtrent de persoonsgegevens die de beelden opleveren, met dien verstande dat de verwerkingsverantwoordelijke inzake voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen of niet voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen of de persoon die onder zijn gezag handelt, de beelden :

1° kan overdragen aan de politiediensten of de gerechtelijke overheden indien hij feiten vaststelt die een misdrijf of overlast kunnen vormen en de beelden kunnen bijdragen tot het bewijzen van die feiten en het identificeren van de daders;

2° kosteloos moet overdragen aan de politiediensten indien zij hierom verzoeken in het kader van hun opdrachten van bestuurlijke of gerechtelijke politie en de beelden het vastgestelde misdrijf of de vastgestelde overlast betreffen. Indien het een niet voor het publiek toegankelijke besloten plaats betreft, kan de verwerkingsverantwoordelijke of de persoon die onder zijn gezag handelt, evenwel eisen dat er een gerechtelijk mandaat in het kader van een opsporingsonderzoek of gerechtelijk onderzoek wordt voorgelegd."

20. Ten tweede **is de Autoriteit** in het stadium van haar raadpleging voor advies **niet in staat om het** ter advies voorgelegde **protocol uitputtend en/of grondig te becommentariëren, ook niet wat betreft de elementen die daarin zouden ontbreken.** Het is aan de verwerkingsverantwoordelijken om ervoor te zorgen dat de inhoud van het protocol in overeenstemming is met de toepasselijke regels, met name in het licht van het beginsel van *accountability*. Naast de volgende opmerkingen **verzoekt de Autoriteit de aanvrager, zoals reeds aangegeven, om haar advies nr. 118/2024 te raadplegen.**

II.2.1. Doeleinden van de verwerking van de door de camera's verzamelde beelden

21. Het doeleinde van de wettelijke bepalingen waarvan de toepassing in het kader van het ontwerp wordt gevraagd, is **het versterken van de veiligheid in het openbaar vervoer**²⁰. In zijn brief van september 2025 aan de aanvrager verklaart de bevoegde burgemeester overigens dat hij dezelfde bezorgdheden deelt. Zo geeft hij het volgende aan (vrije vertaling): *"De toegang tot deze camera's zal aanzienlijk bijdragen aan de **beveiliging van de infrastructuur, de talrijke reizigers en de personeelsleden van de TEC. Recente incidenten (geweldsincidenten** tegenover leden van de TEC-groep in de regio Luik, waarover de pers heeft bericht) maar ook de realtime-toegang tot de camerabeelden van de stations van de NMBS, die zopas operationeel werd gemaakt ten voordele van de politiediensten, onderstrepen voldoende de meerwaarde voor de politiediensten om toegang te kunnen hebben tot de beelden van de openbare vervoersmaatschappijen, zodat zij **dit soort incidenten met name beter kunnen beheeren.**"* (in vet aangeduid door de Autoriteit) In **titel II. Context** van het protocol wordt met betrekking tot de OTW zelf het volgende vermeld (vrije vertaling): *"In het kader van de uitvoering van zijn taken van algemeen belang is de OTW genoodzaakt om verschillende bewakingscamera's te plaatsen in de omgeving van zijn netwerken en infrastructuren, **om de veiligheid van** zijn gebruikers, bezoekers, mandatarissen, werknemers of alle andere personen die rechtstreeks of onrechtstreeks in contact staan met zijn activiteiten, **alsook de veiligheid van** zijn infrastructuur en zijn patrimonium **te waarborgen.**"* (in vet aangeduid door de Autoriteit)²¹
22. Ter herinnering in dit verband bepaalt artikel 3, eerste lid, van de camerawet het volgende: *"Deze wet is van toepassing op de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's in de plaatsen bedoeld in artikel 2, **met als doel : 1° misdrijven tegen personen of goederen te voorkomen, vast te stellen of op te sporen; 2° overlast in de zin van artikel 135 van de nieuwe gemeentewet te voorkomen, vast te stellen of op te sporen, de naleving van gemeentelijke reglementen te controleren of de openbare orde te handhaven.**"* (in vet aangeduid door de Autoriteit)

²⁰ Zie met name overweging nr. 25 van advies nr. 118/2024.

²¹ In dit advies wordt op geen enkele wijze ingegaan op de gevallen waarin en de grondslagen op basis waarvan de OTW bewakingscamera's zou kunnen installeren.

23. In dit verband moet punt VIII Toegestane doeleinden van het protocol worden aangepast, zodat deze doeleinden **worden beperkt tot concrete doeleinden/gevallen die passen binnen het kader van de versterking van de veiligheid in het openbaar vervoer, en op uitputtende wijze worden geïdentificeerd**. De volgende doeleinden lijken geen verband te houden met dit doeleinde:

- “*het beheren van de mobiliteit*” (vrije vertaling); dit is geen welbepaald doeleinde en lijkt bovendien geen duidelijk verband te hebben met de versterking van de veiligheid in het openbaar vervoer;
- “*het beheren van evenementen op de openbare weg*” (vrije vertaling); ook hier gaat het niet om een welbepaald doeleinde en lijkt er *a priori* geen duidelijk verband te bestaan met de versterking van de veiligheid in het openbaar vervoer; bovendien gaat het om camera's in een busstation, een plaats die *a priori* verschilt van de openbare weg waar evenementen worden georganiseerd²²;
- “*het voorkomen, opsporen en vaststellen van inbreuken op lokale regelgeving (besluiten, ordonnanties, vergunnings-/exploitatievoorwaarden, ...)*” (vrije vertaling); ook hier lijkt een dergelijk doeleinde veel verder te gaan dan de versterking van de veiligheid in het openbaar vervoer. Hoewel artikel 3, eerste lid, van de camerawet ook betrekking heeft op de “*naleving van gemeentelijke reglementen*”, lijkt deze verwijzing niet relevant in het licht van het doeleinde van de wet van 2012 om de veiligheid in het openbaar vervoer te versterken²³;
- “*didactische en pedagogische doeleinden in het kader van de opleiding van de leden van de politiediensten na anonimisering*” (vrije vertaling); deze gegevensverwerking moet worden vermeld als **verdere** verwerking van persoonsgegevens in de zin van **artikel 25/7, § 2, van de WPA**. Met andere woorden, de betrokken gegevens mogen niet in eerste instantie voor

²² Zie overigens het antwoord van de aanvrager in overweging nr. 32.

²³ Zie *Parl. St.*, Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 54-2855/001, *Wetsontwerp tot wijziging van de wet op het politieambt om het gebruik van camera's door de politiediensten te regelen, en tot wijziging van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's, van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en van de wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid*, pp. 62-63:

“Een ander verschil is de toevoeging van het doeleinde “controle van de naleving van de gemeentelijke reglementen”. Deze invoeging heeft als doel om het gebruik van bewakingscamera's om overlast vast te stellen die wordt bestraft met gemeentelijke administratieve sancties (overlast in de zin van artikel 135 van de nieuwe gemeentewet) en bewakingscamera's die worden gebruikt om te controleren of de reglementen die het mogelijk maken om de betaling van retributies te eisen worden nageleefd, bijvoorbeeld in het kader van de controle van het betalend parkeren op de openbare weg, op gelijke voet te stellen. Er is immers geen objectieve reden om te menen dat deze laatste niet in het toepassingsgebied van de camerawet zouden moeten vallen: zij zijn niet minder indringend voor het privéleven van de burgers en hebben effectief als doel te controleren. Tot op heden was de toepassing van de camerawet op deze camera's evenwel niet zeker en deze uitsluitend onderwerpen aan de naleving van de wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, die minder precies en minder specifiek is, zou een ruimer gebruik ervan mogelijk maken. Dit stemde niet overeen met de wil van de wetgever om het gebruik van “bewakingscamera's” te regelen. Daarom werd dit doeleinde toegevoegd.”

dit specifieke doeleinde worden geregistreerd, maar kunnen verder worden verwerkt overeenkomstig de WPA, wanneer ze zijn geregistreerd overeenkomstig het normatieve kader dat van toepassing is op het protocol;

- “*het achteraf kunnen bekijken van het verloop van een politieoptreden*” (vrije vertaling) is geen doeleinde op zich. Het gaat om een mogelijkheid die inherent is aan het opnemen van beelden en de latere toegankelijkheid ervan, maar die steeds moet worden gekoppeld aan een doeleinde (bijvoorbeeld het bovengenoemde didactische doeleinde; de behandeling van een klacht/onderzoek met betrekking tot de aanpak van een opgenomen politieoptreden; de identificatie van strafbare feiten die zijn gepleegd tegen leden van de politiediensten in het kader van het betrokken optreden; enz.; voor zover deze doeleinden zijn toegestaan door het toepasselijke normatieve kader).

24. *Mutatis mutandis* kan de Autoriteit in dit geval verwijzen naar de overwegingen nrs. 43 en 44 van haar advies nr. 118/2024. De **concrete gevallen (scenario's) die de aanleiding kunnen zijn voor de verwerking** (het bekijken in real time van de beelden van de bewakingscamera's met opname door de politie via haar eigen middelen) **moeten duidelijk en uitputtend in het protocol worden genoemd en moeten in overeenstemming zijn met het nagestreefde doeleinde in artikel 9, vierde lid, van de camerawet**. De aanvrager heeft de Autoriteit overigens een duidelijker beeld gegeven van de beoogde verwerking in **overweging nr. 14** van dit advies, en de Autoriteit heeft dit in de **overwegingen nrs. 15-17** genuanceerd.

25. Zoals de Autoriteit reeds heeft benadrukt, **lijken zich (gerechtvaardigde) scenario's af te tekenen** (bijvoorbeeld het organiseren van een grootschalig evenement waarbij bewaking van de reizigers nodig is om de veiligheid in het openbaar vervoer te garanderen – zie ook het antwoord van de aanvrager in overweging nr. 14: “*in real time bekijken ter ondersteuning van beveiligingsoperaties op die plaats en/of voor de begeleiding van evenementen (beheer van deelnemersstromen, ...)*”; melding van het plegen van een strafbaar feit op het openbaar vervoersnetwerk – zie ook het antwoord van de aanvrager in overweging nr. 14: “*in real time bekijken ter ondersteuning van de ploegen op het terrein wanneer de politie wordt opgeroepen om op die specifieke plaats tussen te komen (bijvoorbeeld na een oproep naar 112), en dit voor de duur van de interventie*”; melding van een ongeval op het openbaar vervoersnetwerk; oproep tot hulp van het openbaar vervoersnetwerk; “*verzoek van de OTW wegens de vaststelling van een feit dat het optreden van de politie vereist*”²⁴ (vrije vertaling); enz.). **Het moet mogelijk zijn om deze op de een of andere manier duidelijk en gedetailleerd in het protocol te expliciteren. En dat moet ook gebeuren.** Het is immers logisch om van een protocol een nog grotere nauwkeurigheid te verwachten dan van de normatieve tekst waarop het is

²⁴ Zoals aangegeven in bijlage 1 bij het protocol.

gebaseerd (**onverminderd de eerder gemaakte opmerkingen over de kwaliteit van het toepasselijke normatieve kader**). Zeker omdat het protocol, wat betreft de flexibiliteit ten aanzien van de behoeften van de politie, vrij snel kan worden aangepast naar aanleiding van het advies van de Autoriteit. In de praktijk mag de gedetailleerdheid van het protocol dus geen belemmering vormen voor de aanpassing van de verwerkingen van de beelden aan deze behoeften. **In feite wordt er sinds 2012 gesproken over realtimetoeegang tot camera's van openbare vervoersmaatschappijen, zodat het redelijkerwijs te verwachten is dat de behoeften op dit gebied nu vrij nauwkeurig worden bepaald.**

II.2.2. Toegang in real time met opname en betrokken camera's

26. Het protocol moet worden verduidelijkt **zodat de beoogde verwerkingen van persoonsgegevens correct worden geïdentificeerd**, namelijk de realtimetoeegang tot de betrokken camera's met en/of zonder opname van de beelden door de politie, aangezien deze verwerkingen elk aan een verschillend normatief kader onderworpen zijn. De Autoriteit begrijpt dat het de bedoeling van de aanvrager is om het protocol te beperken tot uitsluitend het geval van realtimetoeegang tot de beelden van de betrokken camera's **met opname** daarvan door de politie via haar eigen middelen. Dat is inderdaad wat werd toegestaan in de beraadslagingen van 2022 en 2019 van de bevoegde gemeenteraad: er werd besloten *"de politiezone Namur Capitale (ZP5303) toe te staan gebruik te maken van de beelden die worden verzameld met behulp van vaste camera's die zijn geïnstalleerd door andere verwerkingsverantwoordelijken, wanneer zij realtimetoeegang heeft tot de beelden van deze bewakingscamera's, overeenkomstig de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's of andere wetten, indien deze toegang een opname van de beelden binnen de politiediensten zelf impliceert, op de plaatsen vermeld in bijlage 2 hierbij"* (in vet aangeduid door de Autoriteit; vrije vertaling)²⁵.
27. Bijgevolg **moeten de volgende twee passages in die zin worden verduidelijkt**, aangezien daaruit niet duidelijk blijkt dat toegang *zonder* opname is uitgesloten van het protocol (vrije vertaling):

III. Doeleinde van het protocol

"Het onderhavige protocol (hierna "het protocol") heeft tot doel, binnen de hierna vastgelegde grenzen, de modaliteiten te regelen inzake de realtimetoeegang door de PZ Namur Capitale tot de beelden van de bewakingscamera's die op het net van de OTW zijn geïnstalleerd en die zich op het grondgebied van de PZ bevinden, en dit in overeenstemming met de opdrachten van bestuurlijke politie en gerechtelijke politie die aan haar zijn toegewezen.

²⁵ Punt nr. 1 van de raad van 27 juni 2019, p. 3.

Dit punt wordt ook herhaald in een overweging van punt nr. 1 van de raad van 15 november 2022, p. 1.

De toegang tot de beelden van de bewakingscamera's (en bijgevolg tot de persoonsgegevens die daarop voorkomen) waarop deze bepalingen betrekking hebben, is beperkt tot de verwezenlijking van de in artikel VI beschreven doeleinden, met uitsluiting van elk ander doeleinde."

Bijlage 1, 3), 2.:

"Toegang in real time tot de beelden door de politie

"De PZ kan in real time de beelden bekijken waartoe zij rechtstreeks toegang heeft:

1° hetzij op eigen initiatief in het kader van haar opdrachten van bestuurlijke of gerechtelijke politie;

2° hetzij op verzoek van de OTW wegens de vaststelling van een feit dat het optreden van de politie vereist, onverminderd de procedures die werden vastgesteld voor de communicatie met de politiediensten. In dat geval behouden de politiediensten de uiteindelijke beslissing met betrekking tot het bekijken.

Het bekijken in real time is eveneens mogelijk door het personeel van de IT-dienst van de politiezone, uitsluitend in het kader van technische interventies en/of onderhoud."

28. Bovendien moet de titel van punt 2., 3., van bijlage 1, *"Toegang tot beelden op een later tijdstip (procedure voor het verkrijgen van een kopie van de beelden)"]* (vrije vertaling), worden aangepast, aangezien deze betrekking heeft op de toegang tot de beelden die zijn opgenomen door de politie, overeenkomstig artikel 25/7 van de WPA. Het is duidelijk dat de politie via deze toegang in de praktijk de mogelijkheid zal hebben om de beelden opnieuw te bekijken, aangezien de aldus opgenomen beelden kunnen worden geraadpleegd overeenkomstig de toepasselijke regels.
29. Voorts is de Autoriteit van mening dat het protocol in zijn Doeleinde de betrokken camera's moet vermelden, in plaats van deze op te nemen in een bijlage 1, met als titel *"Modaliteiten inzake de overdracht van persoonsgegevens"*, of dat het protocol op zijn minst in zijn Doeleinde een duidelijke verwijzing moet bevatten naar de relevante titel van de bijlage die hiervoor bestemd is. In dit verband **moeten punt 3), 1. en 2., van bijlage 1, die in het protocol moeten worden opgenomen** (of die op zijn minst via een verwijzing moeten worden geïntegreerd), nog **worden aangepast**.
30. De betrokken camera's **moeten** dus **nauwkeurig worden geïdentificeerd en geregistreerd**. In dit verband moeten de gegevens worden overgenomen die zijn opgenomen in **bijlage 3 bij de relevante beraadslaging van de gemeenteraad**. Deze bijlage vermeldt **het** exacte **aantal** betrokken **camera's** (in totaal 20), **hun precieze locatie** en **het type** camera, namelijk **vaste** camera's (waarvan moet worden toegevoegd: **zichtbare**), **waaronder twee ANPR-camera's** die eveneens vast lijken te zijn (wat moet worden gepreciseerd), gezien de manier waarop zij worden beschreven. Er

moet ook op worden toegezien dat deze camera's **op unieke wijze worden geïdentificeerd in het betrokken informatiesysteem.**

31. Bijlage 1 preciseert bovendien het volgende (vrije vertaling):

*"De PZ heeft realtimetoeegang tot de beelden van camera's die zijn geplaatst in de zogenaamde "openbare" zones (**d.w.z. niet-besloten plaatsen en/of voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen**) van het net van de openbare vervoersmaatschappij.*

Zij heeft geen realtimetoeegang tot de beelden van bewakingscamera's die zijn geïnstalleerd in zones die niet toegankelijk zijn voor het publiek (niet voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen), zoals technische lokalen, lokalen die uitsluitend bestemd zijn voor het personeel van de OTW, ..." (in vet aangeduid door de Autoriteit)

32. Artikel 25/2, § 1, 4°, van de WPA definieert een **niet-besloten plaats** als "elke plaats die niet door een omsluiting is afgebakend en vrij toegankelijk is voor het publiek, waaronder de openbare wegen beheerd door de openbare overheden bevoegd voor het wegbeheer", en 5° definieert een **voor het publiek toegankelijke besloten plaats** als "elk gebouw of elke door een omsluiting afgebakende plaats, bestemd voor het gebruik door het publiek waar diensten aan het publiek kunnen worden verstrekt". Toen hem hierover vragen werden gesteld, antwoordde de aanvrager het volgende (vrije vertaling): "De camera's waarop het ontwerp van protocol betrekking heeft, bevinden zich uitsluitend in voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen. **Het is dus inderdaad nodig om de camera's in niet-besloten plaatsen uit het ontwerp van overeenkomst te schrappen.**" (in vet aangeduid door de Autoriteit) De Autoriteit neemt hier akte van.

33. Ten slotte is het protocol bedoeld om te worden toegepast op twee **ANPR-camera's**. Artikel 2, 4/3, van de camerawet definieert een **intelligente bewakingscamera** als een "bewakingscamera die ook onderdelen en software bevat, die al dan niet gekoppeld aan registers of bestanden, **de verzamelde beelden al dan niet autonoom kunnen verwerken**" (in vet aangeduid door de Autoriteit). Artikel 9, vierde lid, van de camerawet heeft betrekking op "toegang in real time **tot de beelden**" (in vet aangeduid door de Autoriteit) van de camera's van de openbare vervoersmaatschappijen. Met andere woorden, **deze bepaling lijkt niet te slaan op de toegang tot eventuele intelligente functies** van de betrokken camera's of tot het resultaat van deze functies (namelijk een beeldstroom verrijkt met aanvullende gegevens; aanvullende informatie). De aanvrager heeft bevestigd "dat in het kader van dit protocol uitsluitend wordt overwogen om toegang te krijgen tot de beelden die door de betrokken ANPR-camera's worden vastgelegd, en niet tot de intelligente functies van deze camera's of het

*resultaat van deze functies. Deze benaming is overgenomen omdat het de benaming is die door de TEC wordt gebruikt om deze camera's te onderscheiden."*²⁶ (vrije vertaling)

34. Op basis van de terminologie die momenteel in de camerawet wordt gebruikt, **moet het protocol voor deze twee ANPR-camera's bijgevolg verduidelijken dat uitsluitend toegang tot (en opname van) de verzamelde beelden wordt overwogen, en dat de intelligente functies van deze camera's en het resultaat van deze functies zijn uitgesloten.**

II.2.3. Technische en organisatorische maatregelen

35. **De Autoriteit verzoekt de aanvrager opnieuw om haar advies nr. 118/2024 te raadplegen.** In dit geval beperkt zij zich ertoe te wijzen op **het belang**, in de context van gegevensverwerkingen zoals die in het protocol, **van een nauwkeurige logging** (met inbegrip van de identificatie van de persoon die de gegevens verwerkt en de reden van die verwerking) van de daadwerkelijk uitgevoerde gegevensverwerkingen. Daarnaast **moet** het protocol **voorzien in de verplichting om gebruik te maken van multifactorauthenticatie op basis van twee factoren, overeenkomstig de regels van de kunst.**
36. Meer in het algemeen **moet het protocol**, wat betreft de technische en organisatorische maatregelen ter waarborging van de beveiliging van de verwerking van persoonsgegevens (toegang tot gegevens op afstand, authenticatie, enz.), **bepalen dat de verwerkingsverantwoordelijken alle beveiligingsmaatregelen mogen en moeten treffen die, als gevolg van de ontwikkelingen in de stand van de techniek, doeltreffender zijn** dan de maatregelen die bij de sluiting van het protocol en krachtens dat protocol werden getroffen. Op die manier is geen wijziging van het protocol vereist om technische maatregelen te implementeren die doeltreffender zijn dan de maatregelen die bijvoorbeeld aanvankelijk in het protocol waren opgenomen of bij de sluiting ervan van toepassing waren.

OM DEZE REDENEN,

is de Autoriteit de volgende mening toegedaan:

- 1.** Er wordt verwezen naar **advies nr. 118/2024**, dat in samenhang met dit advies moet worden gelezen, behoudens eventuele afwijkingen en nuanceringen die in dit laatste worden aangebracht;

²⁶ Hij verduidelijkte verder dat "deze ANPR-camera's zijn geplaatst aan de ingangsstrook voor voertuigen naar het multimodale platform van het busstation. Deze ANPR-camera's zijn verbonden met een databank waarin met name de voertuigen van de TEC en de voertuigen van de toegelaten diensten (politie, hulpdiensten, enz.) zijn opgenomen, d.w.z. een witte lijst (toegelaten voertuigen). Dankzij ANPR-herkenning kunnen de slagbomen aan de ingangsstrook worden geopend en gesloten. Deze camera's zijn geplaatst na een bord dat de toegang voor niet-toegelaten voertuigen verbiedt." (vrije vertaling) Het is aan de aanvrager om

2. Artikel 9, vierde lid, van de camerawet moet worden aangepast voor wat betreft de realtimeraadpleging van de camera's van de openbare vervoersmaatschappijen *zonder* opname van de beelden door de politie (**overwegingen nrs. 4-5**).

De realtimeraadpleging van de beelden van de bewakingscamera's van de openbare vervoersmaatschappijen *met* opname daarvan door de politie, via haar eigen middelen, gaat gepaard met bepaalde waarborgen die zijn neergelegd in de WPA. Het toepasselijke normatieve kader lijkt echter niet te preciseren in welke concrete omstandigheden deze toegang met opname gerechtvaardigd is (zoals ook bij toegang *zonder* opname het geval is). De gecombineerde lezing van artikel 9, vierde lid, van de camerawet en afdeling 1, hoofdstuk IV, van de WPA geeft onvoldoende inzicht in de gegevensverwerkingen die zullen worden uitgevoerd. Het is aan de aanvrager om aan te geven welke bepalingen van de WPA een antwoord bieden op de kwesties die in dit advies worden opgeworpen. Bij gebrek aan dergelijke bepalingen zou het toepasselijke normatieve kader moeten worden aangepast (**overwegingen nrs. 10-17**).

In dit verband moet worden nagegaan of een kader moet worden ingevoerd waarin toegang door de politiediensten tot de betrokken beelden mogelijk is (*met of zonder* opname door de politiediensten) in het kader van de uitvoering van opdrachten van gerechtelijke politie, buiten de gevallen die onder de bijzondere opsporingsmethoden vallen, wanneer zij op de hoogte worden gebracht van betraptingen op heterdaad die hun tussenkomst vereisen (**overwegingen nrs. 6-9**);

3. De opmerkingen over het protocol doen geen afbreuk aan de voorgaande punten die oproepen tot de aanpassing van het toepasselijke normatieve kader, en worden binnen bepaalde grenzen geformuleerd (**overwegingen nrs. 19-20**);

4. Het protocol moet worden aangepast zodat de nagestreefde doeleinden, die op uitputtende wijze worden geïdentificeerd, worden beperkt tot de doeleinden die in het toepasselijke normatieve kader zijn vastgelegd, en het moet de concrete omstandigheden aangeven waarin de bevoegde politiezone realtietoegang krijgt tot en opnames maakt van de beelden van de OTW (**overwegingen nrs. 21-25**);

5. Het protocol moet worden verduidelijkt zodat duidelijk wordt weergegeven dat het alleen van toepassing is op de toegang tot de betrokken beelden met opname door de politiediensten (**overwegingen nrs. 26-28**);

6. Het protocol moet de betrokken camera's en hun types nauwkeuriger identificeren (**overwegingen nrs. 27-32**);

7. Het protocol moet voor de twee betrokken ANPR-camera's verduidelijken dat uitsluitend toegang tot (en opname van) de verzamelde beelden wordt overwogen, en dat de intelligente functies van deze camera's en het resultaat van deze functies zijn uitgesloten (**overwegingen nrs. 33-34**);

8. Voor het overige met betrekking tot het protocol wordt verwezen naar advies nr. 118/2024. In het bijzonder moet extra aandacht worden besteed aan het loggen van verwerkingen en het gebruik van multifactorauthenticatie. Het protocol moet bovendien bepalen dat de verwerkingsverantwoordelijken alle beveiligingsmaatregelen mogen en moeten treffen die, als gevolg van de ontwikkelingen in de stand van de techniek, doeltreffender zijn dan de maatregelen die bij de sluiting van het protocol en krachtens dat protocol werden getroffen (**overwegingen nrs. 35-36**).

Voor de Autorisatie- en Adviesdienst,
(get.) Alexandra Jaspar, directeur